

Fundusz Azylu, Migracji i Integracji

Raport Końcowy

okres objęty raportem:

od 1.04.2018 do 31.10.2022

część merytoryczna

Należy wysłać do:

**Centrum Obsługi Projektów Europejskich
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji**
Raport składany w formie elektronicznej

Numer projektu lub numer umowy finansowej: PL/2018/FAMI/OG.8.5

Tytuł projektu: „Łódzkie wspiera integrację cudzoziemców”

Nazwa beneficjenta: Wojewoda Łódzki

1. Stopień realizacji celów projektu (dotyczy wyłącznie raportu końcowego):

Cele projektu zostały w pełni zrealizowane, jako że dzięki pozyskanemu dofinansowaniu możliwe stało się podjęcie działań zmierzających do integracji cudzoziemców z państw trzecich (tj. spoza Unii Europejskiej) legalnie przebywających w województwie łódzkim, a także poprawa ich komfortu życia za sprawą dostępu do usług społecznych prowadzących do integracji i asymilacji; możliwe stało się również poszerzenie wiedzy społeczności lokalnych co do specyfiki grupy docelowej. W ramach realizacji projektu:

- 1) poprzez stworzenie punktów informacyjno-doradczych w Łodzi i w Skierniewicach zapewniono cudzoziemcom doradztwo i pomoc w zakresie legalizacji pobytu, w kwestiach administracyjnych i prawnych, co do przysługujących praw pracowniczych, opieki zdrowotnej, psychologicznej i socjalnej, opieki nad dziećmi, doradztwo i pomoc integracyjną oraz wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej;
- 2) poprzez organizację kursów języka polskiego oraz kursów adaptacyjnych zapewniono kształcenie dorosłych cudzoziemców;
- 3) poprzez organizację zajęć adaptacyjnych zapewniono odpowiednie działania na rzecz dzieci i młodzieży cudzoziemskiej w celu jej integracji z polskimi rówieśnikami, a także z szerzej pojmowanym społeczeństwem polskim;
- 4) poprzez organizację szkoleń i warsztatów dla nauczycieli pracujących z dziećmi cudzoziemskimi oraz dla urzędników obsługujących klientów cudzoziemskich zapewniono odpowiednie działania, skierowane do społeczeństwa przyjmującego (polskiego), na rzecz dialogu międzykulturowego w celu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji cudzoziemców w szkołach i w urzędach;
- 5) poprzez stworzenie i prowadzenie dedykowanej projektowi strony internetowej zapewniono dostęp do informacji o projekcie, w tym o jego poszczególnych działaniach i o możliwych formach wsparcia, a także umożliwiono podmiotom zewnętrznym ubieganie się o prawo do wykonania działań projektu (warsztatów, szkoleń, kursów i innych zajęć) na zasadzie konkurencyjnej.

2. Zakres, w jakim projekt osiągnął zamierzone rezultaty do czasu złożenia raportu końcowego – szczegółowy opis wraz z podaniem danych liczbowych w kontekście założeń przedstawionych w opisie projektu będącym częścią wniosku (dotyczy wyłącznie raportu końcowego):

Zamierzone rezultaty jak założono w opisie projektu będącym częścią wniosku	Osiągnięte rezultaty
1. Utworzenie 2 wyodrębnionych punktów informacyjno-doradczych w siedzibie Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców w Łodzi i w Punkcie Obsługi Klienta w Skierniewicach lub w innych miejscach wybranych przez wykonawcę, w których świadczone będzie poradnictwo stacjonarne i zdalne – integracyjne, psychologiczne i prawne. 2. Podwyższenie poziomu znajomości języka polskiego wśród cudzoziemców z grup docelowych na kursach językowych oraz zapoznanie z polską kulturą, historią i zwyczajami na kursach adaptacyjnych.	Punkty informacyjno-doradcze w Łodzi i w Skierniewicach zostały utworzone przez wykonawcę wyłonionego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Rozpoczęły one działalność 19 października 2020 r. i były prowadzone nieprzerwanie przez 24 miesiące, tj. do dnia 19 października 2022 r. W punktach cudzoziemcy obsługiwani byli bezpłatnie przez doradców integracyjnych, doradców zawodowych, prawników, psychologów i mentorów kulturowych. Cały okres funkcjonowania punktów przypadł na pandemię koronawirusa, która została ogłoszona przez Światową Organizację Zdrowia w dniu 11 marca 2020 r. (i trwa do dzisiaj), co bardzo utrudniło realizację zadania – kolejne <i>lockdowny</i> na poziomie krajowym spowodowały obniżenie mobilności społecznej, korzystne z punktu widzenia walki z patogenem, niemniej skutkujące też, w sposób nieuchronny, dużo mniejszym niż pierwotnie zakładano zainteresowaniem wizytami w punktach. Dodatkowo, ostatnie miesiące (od marca do października 2022 r.) to okres wojny w Ukrainie, która bezpośrednio przełożyła się na kwestię obecności cudzoziemców w Polsce, w tym w województwie łódzkim – Polska, jako kraj frontowy, stała się mniej atrakcyjnym miejscem do legalnego przeniesienia aktywności życiowej, z drugiej jednak strony pojawił się problem wysiedleńców, masowo uciekających z terenów dotkniętych działaniami zbrojnymi, jak i zagrożonych takimi działaniami. Funkcjonując w tak niestabilnych warunkach zewnętrznych, w punktach obsłużono 1252 osoby, w tym 1152 osoby w celu <i>Integracja/legalna migracja</i> i 100 osób w celu <i>Azyl</i> (wliczając w to wysiedleńców z Ukrainy). Ponadto, w celu <i>Integracja/legalna migracja</i> prawnicy i doradcy integracyjni, pracujący w punktach, obsłużyli 1060 osób, mentorzy kulturowi – 31 osób, natomiast psychologowie – 43 osoby. Kursy języka polskiego prowadzone były przez dwóch wykonawców wyłonionych w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych. Pierwszy wykonawca prowadził kursy od marca 2021 r. do września 2022 r. W ramach zawartej umowy utworzył 14 grup zajęciowych; w zajęciach uczestniczyły 103 osoby, w tym 82 osoby w celu <i>Integracja/legalna migracja</i> i 21 osób w celu <i>Azyl</i> (wliczając w to wysiedleńców z Ukrainy). Drugi wykonawca prowadził kursy od maja do września 2022 r. W ramach zawartej umowy utworzył 4 grupy zajęciowe; w zajęciach uczestniczyły 32 osoby, w tym 16 osób w celu <i>Integracja/legalna migracja</i> i 16 osób w celu <i>Azyl</i> (wliczając w to wysiedleńców z Ukrainy). Łącznie w kursach języka

polskiego uczestniczyło zatem 135 cudzoziemców.

Każdy kurs języka polskiego trwał 50 godzin lekcyjnych. Dzięki uczestnictwu w zajęciach cudzoziemcy zdobyli umiejętność:

- 1) komunikowania się w języku polskim w podstawowych sytuacjach codziennych związanych z organizacją życia w Polsce, podróżowaniem, załatwianiem spraw urzędowych,
- 2) pisania krótkich tekstów oficjalnych i nieoficjalnych,
- 3) rozumienia najważniejszych treści i intencji zawartych w prostych tekstach pisanych i mówionych,

a także:

- 1) opanowali podstawowe zasoby słownictwa, reguły gramatyczne, ortograficzne i interpunkcyjne oraz wymowę i intonację umożliwiającą komunikowanie się z rodzimymi i nierodzimiymi użytkownikami języka polskiego w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie języka,
- 2) osiągnęli przewidziany na danym etapie kształcenia poziom kompetencji komunikacyjnej oraz wiedzy o kulturze polskiej.

W ramach projektu zorganizowano również 25 kursów adaptacyjnych: 2 w grudniu 2019 r. (9 cudzoziemców), 1 w lipcu 2020 r. (4 cudzoziemców), 1 w sierpniu 2020 r. (3 cudzoziemców), 1 we wrześniu 2020 r. (3 cudzoziemców), 2 w październiku 2020 r. (7 cudzoziemców), 2 w listopadzie 2020 r. (8 cudzoziemców), 1 w grudniu 2020 r. (5 cudzoziemców), 1 w kwietniu 2021 r. (5 cudzoziemców), 3 w maju 2021 r. (8 cudzoziemców), 2 w czerwcu 2021 r. (12 cudzoziemców, w tym 2 objętych ochroną międzynarodową), 2 w listopadzie 2021 r. (8 cudzoziemców, w tym 1 objęty ochroną międzynarodową), 1 w grudniu 2021 r. (4 cudzoziemców), 1 w kwietniu 2022 r. (5 cudzoziemców), 2 w maju 2022 r. (11 cudzoziemców), 2 w czerwcu 2022 r. (8 cudzoziemców, w tym 1 objęty ochroną międzynarodową), 1 w lipcu 2022 r. (4 cudzoziemców, w tym 2 objętych ochroną międzynarodową).

Łącznie w kursach adaptacyjnych uczestniczyły zatem 104 osoby, w tym 98 osób w celu *Integracja/legalna migracja* i 6 osób w celu *Azyl*.

Program zajęć składał się z trzech komponentów: A – administracja, regulacje prawne; B – biuro, instytucje, urzędy; C – kultura, czas wolny. Udział w kursach adaptacyjnych poszerzył wiedzę cudzoziemców w zakresie polskich zwyczajów, kultury, obowiązujących regulacji prawnych oraz umiejętności odnalezienia się w polskich realiach. Cudzoziemcy zdobyli umiejętności pomocne im w funkcjonowaniu w Polsce w różnych wymiarach życia, a także w zrozumieniu społecznych, kulturowych, ekonomicznych i prawnych uwarunkowań, które ich otaczają.

3. Adaptacja dzieci cudzoziemców z grup docelowych poprzez uczestnictwo w zajęciach integracyjnych.	Zorganizowano 7 zajęć integracyjnych: 1 w grudniu 2019 r., 3 w maju 2022 r., 1 we wrześniu 2022 r. i 2 w październiku 2022 r. W zajęciach uczestniczyło 81 osób (dzieci cudzoziemskich), w tym 18 osób w celu <i>Integracja/legalna migracja</i> i 63 osoby w celu <i>Azyl</i> (wszyscy to wysiedleńcy z Ukrainy). Obok dzieci cudzoziemskich, w zajęciach brali udział ich polscy rówieśnicy. W trakcie pierwszych zajęć (18 cudzoziemców; miejsce: Łódź) dzieci, poprzez zabawę z klockami architektonicznymi, poznawały historię łódzkich świątyn różnych wyznań, a następnie poznawały języki wielokulturowej Łodzi oraz uczyły się zapisywać własne imię za pomocą różnych alfabetów (łaciński, hebrajski, cyrylica). W trakcie drugich zajęć (14 cudzoziemców; miejsce: Skierniewice), które miały formę warsztatu tanecznego, dzieci uczyły się narodowych tańców Polski i Ukrainy. W trakcie trzecich zajęć (12 cudzoziemców; miejsce: Skierniewice), które miały formę warsztatu z animacji poklatkowej, dzieci integrowały się poprzez wykonywanie prostych animacji za pomocą kartki i ołówka, a następnie, już bardziej profesjonalne, z użyciem aparatu i rekwizytów. W trakcie czwartych zajęć (12 cudzoziemców; miejsce: Skierniewice), które miały formę warsztatu plastycznego, dzieci integrowały się wykonując prace związane ze smokiem wawelskim. W trakcie piątych zajęć (10 cudzoziemców; miejsce: Łódź) dzieci spotkały się z przedstawicielkami Kół Gospodyń Wiejskich, które opowiadały o zwyczajach i kulturze opoczyńskiej. Uczestnicy wykonywali również ozdoby z krepiny o różnym poziomie trudności. W trakcie szóstych zajęć (9 cudzoziemców; miejsce: Łódź) dzieci, wraz z szefem kuchni, wykonywały, a następnie spożywały, potrawy znane z kuchni łódzkiej. W trakcie siódmych zajęć (6 cudzoziemców; miejsce: Drzewica) dzieci uczyły się tańców ludowych, przygotowywały lokalne pierogi, a także wykonywały rękodzieło w postaci kwiatków.
4. Zapoznanie polskich uczniów uczęszczających do szkół, w których uczą się dzieci cudzoziemców z grup docelowych z kulturą i zwyczajami krajów spoza UE.	W każdych z 7 zajęć integracyjnych, które odbyły się w grudniu 2019 r. (1), w maju 2022 r. (3), we wrześniu 2022 r. (1) i w październiku 2022 r. (2), obok dzieci cudzoziemskich uczestniczyły również dzieci polskie w liczbie zbliżonej do liczby dzieci cudzoziemskich. Tematyka i sposób prowadzenia zajęć sprzyjały wzajemnemu poznawaniu się dzieci. Czas spędzony na wspólnych aktywnościach

5. Podniesienie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej, urzędów pracy, nauczycieli pracujących z dzieckiem cudzoziemskim.	umożliwiał kształtowanie w młodych ludziach postaw zrozumienia i poszanowania dla odmienności, co przyczyni się w przyszłości do wyeliminowania takich negatywnych zjawisk jak agresja, nietolerancja, ksenofobia czy rasizm, które biorą się często z lęku przed nieznanym. W komponencie adresowanym do urzędników (pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i urzędów pracy) w ramach projektu zorganizowano: 1) 4 warsztaty/szkolenia z zakresu obsługi klienta cudzoziemskiego z elementami komunikacji i asertywności (2 w czerwcu i 2 w październiku 2019 r.), w których udział wzięło 100 nowych osób; 2) 4 warsztaty/szkolenia z zakresu rozwiązywania problemów wynikających z różnic kulturowych (1 w lipcu, 1 we wrześniu, 2 w październiku 2020 r.), w których udział wzięło 77 nowych osób; 3) 3 warsztaty/szkolenia z zakresu udzielania pomocy osobom będącym ofiarami handlu ludźmi (1 w listopadzie 2019 r., 1 w grudniu 2020 r., 1 w maju 2022 r.), w których udział wzięły 32 nowe osoby. Łącznie w ramach projektu przeszkolono 209 urzędników. Ponadto, odbyły się 2 konferencje pt. „Integracja cudzoziemców w świetle przepisów ustawy o pomocy społecznej i ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” – pierwsza w listopadzie 2019 r., druga w październiku 2022 r. W komponencie adresowanym do nauczycieli w ramach projektu zorganizowano: 1) 2 kursy doskonalące dla nauczycieli języka polskiego pt. „Edukacja uczniów obcojęzycznych, podstawy nauczania języka polskiego jako obcego” (1 w październiku, 1 w grudniu 2019 r.), w których udział wzięło 50 nowych nauczycieli; 2) 2 warsztaty pt. „Praca z klasą wielokulturową” (1 w grudniu 2020 r., 1 w czerwcu 2021 r.), w których udział wzięło 29 nowych nauczycieli; 3) 2 szkolenia pt. „Praca z uczniem innej narodowości” (1 w listopadzie 2019 r., 1 w listopadzie 2020 r.), w których udział wzięło 44 nowych nauczycieli; 4) szkolenie pt. „Nauczanie i wychowanie w klasie wielokulturowej” (we wrześniu 2022 r.), w którym udział wzięło 21 nowych nauczycieli; 5) szkolenie pt. „Nauczanie języka polskiego jako obcego – zaawansowane metody pracy dydaktycznej” (w maju 2022 r.), w którym udział wzięło 15 nowych nauczycieli; 6) szkolenie pt. „Uczeń migrujący w szkole” (w październiku 2022 r.), w którym udział wzięło 16 nowych nauczycieli.
--	---

6. Stworzenie dedykowanej projektowi domeny w wersji polskiej, ukraińskiej, rosyjskiej i angielskiej.	Łącznie w ramach projektu przeszkolono 175 nauczycieli. W związku z realizacją projektu, utworzono dedykowaną mu stronę internetową, na której zamieszczono informacje o projekcie, dokumenty potrzebne cudzoziemcom do uczestniczenia w poszczególnych działaniach projektu (deklarację uczestnictwa, formularz zgłoszeniowy, formularz zgody na przetwarzanie danych osobowych), a także aktualności i komunikaty dotyczące bieżącej realizacji projektu. Na stronie znajdowały się tłumaczenia na język angielski, język ukraiński i język rosyjski. Z uwagi na podjętą na poziomie rządowym (w I połowie 2021 r.) decyzję o ujednoliceniu serwisów internetowych wszystkich urzędów wojewódzkich poprzez migrację do zasobów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, strona projektu nie mogła być dalej aktualizowana w dotychczasowej domenie <i>lodzkie.eu</i> i musiała zostać przeniesiona na domenę <i>gov.pl</i>, gdzie funkcjonowała w niezbędnym zakresie – jako zakładka w specjalnej strefie dotyczącej Funduszu Azylu, Migracji i Integracji – do końca realizacji projektu. Strona internetowa sprawdziła się – zgodnie z założeniami – jako narzędzie służące do promocji projektu, do przekazywania informacji cudzoziemcom zainteresowanym uczestnictwem w projekcie, a także jako kanał umożliwiający podmiotom zewnętrznym ubieganie się o prawo do wykonania działań projektu (warsztatów, szkoleń, kursów i innych zajęć) na zasadzie konkurencyjnej.
--	--